

CZEKAN Józef

ANKIETA

" Słownik Polski Walczącej na Kresach Północno-Wschodnich
II-ej R Z E C Z Y P O S P O L I T E J".

1. Czekan Józef s. Michała i Stanisławy z domu Kiezik.
2. 1. ~~5~~ maja 1922r. Mejszule pow. Brasław woj. Wilno.
4. Urodziłem się 1.05.1922. w Mejszulach pow. Brasław woj. Wilno, szkołę podstawową i średnią skończyłem w Brasławiu. Jestem synem chłopca, należałem do harcerstwa, P.O.W.- brałem czynny udział w ćwiczeniach wojskowych w Rackim-Borze K/ Brasławia.
5. W okresie II-giej wojny / okupacja bolszewicka i niemiecka/ działałem na rzecz wyzwolenia Polski, zdobywałem i magazynowałem broń i amunicję. Pracowałem w lasach Platara.
6. W 1942r. wstąpiłem do organizacji dywersyjnej "Wachlarz", Na przysiędze przyjąłem pseudonim "Vis", byłem w plutonie osłonowym i uczestniczyłem w zrywaniu mostów i wysadzaniu pociągów niemieckich, na terenie wschodniej Białorusi.
7. W 1942r. jako AK-wiec należałem do IV-tej Kompani 23 Brygady Brasławskiej A.K. D-cą kompanii był por. Waldemar Żaba, ps. "Bocian", a d-cą Brygady por. cichociemny, Marian Kisielewicz ps. "Ostroga". Byłem drużynowym w I-szym plutonie. W drugiej dekadzie maja 1944r. walczyłem w likwidacji placówki niemieckolitewskiej w Rymszanach. Atak nie powiódł się, gdyż wyznaczony Patrol nie przerwał linii telefonicznej do Jednostki niemieckiej, w wyniku tego nastąpiła odsiecz nieprzyjaciela i zmuszeni byliśmy wycofywać się, ponieśliśmy straty, 2-ch zabitych, 5-ciu rannych, a st. strz. Stanisław Malicki dostał się do niewoli. Odwrót był jedynie przez wąwóz kolejowy, ostrzeliwany ~~przez~~ z wieży kościelnej w Rymszanach.

W rejonie wsi Gawrony, -zatrzymaliśmy pociąg na linii Rymszany-Opśa. Pociąg przewoził zaopatrzenie garnizonów niemieckich położonych na linii Dukszty -Druja. Muszę dodać że w tym pociągu jako pasażera, spotkałem siostrzeńca, Arnolda 15-to letniego syna mojej najstarszej siostry Stefani Juchniewicz W akcji "Burza", pod Wilnem w rejonie wsi Bujaki-Barany 23-cia Brygada opanowała pociąg dostawczy zrabowanego mienia w rejonie Głębokie. Pociąg został oskrzydłony i brawórowym atakiem 23-Brygady opanowany. Nieprzyjaciel stracił 2-ch zabitych kilku rannych i 14-tu jeńców. Straciliśmy dowódcę -nieodżałowanego śp. Brygadiera por. "Ostroga" Mariana Kisielewicza. Brygadier pochowany został 22 czerwca 1944r. na cmentarzu,

1. W sprawie ...

2. W sprawie ...

3. W sprawie ...

4. W sprawie ...

5. W sprawie ...

6. W sprawie ...

7. W sprawie ...

8. W sprawie ...

9. W sprawie ...

10. W sprawie ...

11. W sprawie ...

12. W sprawie ...

13. W sprawie ...

14. W sprawie ...

15. W sprawie ...

16. W sprawie ...

17. W sprawie ...

18. W sprawie ...

19. W sprawie ...

20. W sprawie ...

21. W sprawie ...

22. W sprawie ...

opodał majątku Olszew, w kierunku wsi Borysy. Jako członek pocztu honorowego, brałem udział w pogrzebie i oddaliśmy salwy honorowe na cześć Jego pamięci.

23-cia Brygada wchodząc w skład II-go Zgrupowania w miejscowościach Krawczuny, Płucieniszki, Nowosiółki-Dolne Fw. Wiktoryszki, przyjęła bitwę z dwoma dywizjami niemieckimi, które wydostały się z okrążenia w Wilnie i maszerowały na zachód do swoich wojsk. D-ca II-go Zgrupowania mjr. "Węgielny" wydał następujący rozkaz cytuję "Do-ca por." Swiałtołdycz"-23-cia brygada. Zadanie: uderzyć i rozbić część kolumny Nieprzyjaciela maszerującego na płd.C.173,7m. Pogruna, podstawa wyjściowa-laski 500 m. płd.-wsch. skraj m.Nowosiółki, godz. uderzenia-8.30. Odskok na rozkaz / potwierdzenie 2 białe rakiety./Sąsiedzi: Na zachód uderza 4-ta Bryg. na wsch. osłania nalinii M.Płucieniszki.

1-Brygada-Rozgraniczenie między 23 i 4-tą Bryg.-C.177,6 płd. Nowosiółki Dolne, C 173,7 płd. Pogruna, Łączność. Mój posterunek bojowy C.177,6 płd. Nowosiółki Dolne/gdzie stoimy /koniec cytatu. W tej bitwie pod Krawczunami-Nowosiółkami straty polskie wyniosły poległych 80 żołnierzy, w tym 23-ciej Brygady 13, rannych 40 żołnierzy w tym z 23 Bryg.30. Zaginionych z Brygady wileńskiej 10 osób.Straty 23 Bryg. były ogromne,lecz dzieło nasze było ponad możliwości wysokie w ocenie.Rannych żołnierzy rozlokowaliśmy w polowych szpitalach i w szpitalach wileńskich,Zabitych pogrzebaliśmy na Kalwarii Wileńskiej. Następnie były awanse,ja otrzymałem 3 belki-plutonowego.

Według oszukańczych planów dowództwa wojsk radzieckich,miała powstać 19 dywizja piechoty, rekrutująca się z Oddziałów A.K^o Okręgów Wileńskiego i Nowogródzkiego,a dcadywizji miał być ppłk. dyplm. Adam Szydłowski, ps. "POLSZUK", dowóztami zostali wyznaczeni:

77p.piech. mjr.dypl.Maciej Kalenkiewicz ps.Kotwicz"

85 p.piech.mjr.dypl.Mieczysław Potocki ps. Węgielny.

86 p. piech. ppuł. Zygmunt Blumski ps. "Strychoński".

19 p. art.lekkiej mjr. Kazimierz Radzikowski ps."Dąbek".

D-cą batalionu pancernego mat. kap. Gracjan Fróg ps. Szczerbiec.

Niestety wypadki które zaszły 17 lipca 1944r. wieczorem przekreśliły wszystkie nasze zamierzenia. Zostaliśmy okrążeni, rozbrojeni, zkoncentrowani w Miednikach i wywiezieni na wschód do Kaługi i Razania.

1. ...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...

8. Mnie i pozostałym 3-m kolegom, jak Waldemar Zaba ps. "Bocian" Konstanty Bortkiewicz ps. "Kot". Kazimierz Pujszo ps. ~~X8X888x~~ "Strąg" i ja "Vis", udało się uciec z Okrążenia i drogą cywilną wrócić ~~na~~ na Brasławszczyznę. W czasie podróży pieszej, nawiązaliśmy kontakt z zakonspirowaną siatką sztabową Okręgu i przyniosłem na Brasławszczyznę do Kupczel meldunek, gdzie stacjonowała 24-ta Brygada, Meldunek przekazałem dla komendanta Obwodu Michała Białokur, ps. "Lach", "Michał" i "Szarek".
- Pod tej wizycie Komendant kazał ~~mnie~~ mnie zakonspirować się i działać nadal. Rozwinęć opiekę nad ukrywającymi się AK-cmi. i czynnie wydobywać z więzień polską ludność, W drodze z Brasławia do Berezwecza, uwolniłem 2 transporty więźniów i to bez wystrzału.
9. Po zakończeniu wojny, ujawniłem się i zorganizowałem biuro ewakuacyjne do Kraju, a pracownikami były nasze zakonspirowane koleżanki z AK. Przedstawicielem P.R.Lś w komisji był pan Kotolcow, a rosyjski. tow. Doroszkiewicz. Ja zająłem się dysponowaniem ukrytych żołnierzy i przypisywałem ich jako dzieci do poszczególnych rodaków wyjeżdżających do Kraju. Z chwilą gdy wiza była podpisana i ostęplowana, pracownica zmieniła tym dzieciom lata: nap. chłopak miał 2 lata, dopisałem mu drugą dwójkę /2/ i był już dorosłym 22 letnim mężczyzną.
10. Po rozbrojeniu- w czasie działalności konspiracyjnej trafiłem w zasadzkę i zostałem ranny w nogę. Był to rok 1844-45-zima.
11. Po powrocie do Kraju ^ojąłem Leśnictwo Ryczyn K/Góry sl. i tam dnia 28.05. 1946r. zostałem aresztowany i osadzony w Woj. Urzędzie Bezpiecz. we Wrocławiu. Po dwóch dniach spytano mnie, jak pójdiesz z nami ? to będziesz posłem, bo to było przed wyborami. O ile nie to zgnoimy ciebie i tak się stało.
- 1-go maja skończyłem 23 lata, a wczorcu w ciągu jednej nocy całkowicie wyłysiałem. Ubowcy słowa dotrzymali i zgnoili mnie. Mieszkałem we więzieniu Wronki K/Poznania. we więzieniu przebywałem 5,5 roku. Po powrocie na wolność miałem duże trudności z pracą, cierpiałem czasami głodówkę. Ożeniłem się, mam trzy córki i 7-mi wnucząt. Zaocznie studiowałem ekonomię. Napisałem dwie książki 1. Jak wygląda Ameryka- w rękopisie. i druga Zycie Akowca. Obecnie pracuję na Historią Powiatu Brasławsk -skiego XX-stulecia. Wybudowałem wygodny piętrowy dom i prowadzę usługi hotelarskie. Założyłem T.M.W, i Z. W. Oddział w Kętrzynie. W 1995r. założyłem Krajowe Stowarzyszenie Brasławia

... of the ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

Zarząd Główny w Ktrzynie. Stowarzyszenie zrzesza Brasławian^m
w Kraju i zagranicą jak: Australia, Anglia, Kanada, St. Zjednoczone
i Szwajcaria.

12. Odznaczenia AK-wskie posiadam wszystkie, lecz o te większe,
jak i stopień oficerski, niema komu wystąpić ?
13. Inne informacje ni występują.
14. Informacje oksiążkach i publikacjach, podałem w pktcie 11.
15. Kserokopii dokumentów nie posiadam.
16. Fotografie ~~z~~ z okresu okupacji-konspiracji
załączam do wykorzystania i zwrotu.

Z poważaniem

Józef Czekan "Vis"

1. The first part of the report deals with the general situation in the country. It is a very interesting and informative study of the country's development. The author has done a great deal of research and has put together a very comprehensive picture of the country's progress.

2. The second part of the report deals with the economic situation. It is a very detailed and thorough study of the country's economic development. The author has done a great deal of research and has put together a very comprehensive picture of the country's economic progress.

3. The third part of the report deals with the social situation. It is a very detailed and thorough study of the country's social development. The author has done a great deal of research and has put together a very comprehensive picture of the country's social progress.

4. The fourth part of the report deals with the political situation. It is a very detailed and thorough study of the country's political development. The author has done a great deal of research and has put together a very comprehensive picture of the country's political progress.

5. The fifth part of the report deals with the cultural situation. It is a very detailed and thorough study of the country's cultural development. The author has done a great deal of research and has put together a very comprehensive picture of the country's cultural progress.

The author is very grateful to the many people who have helped him in the preparation of this report.